

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1907. Andra Kammaren. N:o 70.

Tisdagen den 28 maj.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 21 innevarande maj.

§ 2.

Föredrogs statsutskottets utlåtande n:o 179, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverksproposition under femte hufvudtiteln framställda förslag om extra lönetillägg för år 1907 till ordinarie vaktmästare vid flottans pensionskassa; och blef utskottets hemställen af kammaren bifallen.

§ 3.

Till afgörande förelåg vidare statsutskottets memorial n:o 180, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut angående löne-<sup>Ang. lönereg-
lering för per-
sonalen vid
statens järn-
vägar.</sup>reglering för personalen vid statens järnvägar m. m.

Punkten 1:o).

Utskottet hade uti det föreslagna aflöningsreglementet, i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag, för funktionärerne vid statens järnvägar användt benämningarne »befattningshafvare af högre grad» och »befattningshafvare af lägre grad».

Uti en vid utlåtandet fogad reservation hade herr K. Starbäck m. fl. yrkat, att ifrågavarande benämningar måtte utbytas mot den gemensamma benämningen »tjänstemän».

Första Kammaren hade bifallit utskottets hemställen.

Andra Kammaren hade uti § 1 mom. 5 vidtagit den ändring att ordet »befattningshafvare» utbyts mot ordet »tjänstemän» och, i sammanhang därmed, bifallit nämnda reservation samt uppdragit åt statsutskottet att i reglementets affattning vidtaga de ändringar, som häraf påkallades.

Utskottet hemställde, att kamrarne måtte besluta, att ordet »befattningshafvare» skulle i reglementet utbytas mot ordet »tjänsteman».

Ang. lönereg-
lering för per-
sonalen vid
statens järn-
vägar m. m.
(Forts.)

Efter föredragning af utskottets hemställan begärdes ordet af

Herr Rydén, som yttrade: Herr talman! Då jag varit med om att underteckna den motion, i hvilken föreslagits att benämningen »befattningshafvare af högre grad» och »befattningshafvare af lägre grad» skulle utbytas mot benämningen »tjänsteman», så är det klart, att jag finner mig med en viss tillfredsställelse kunna konstatera, att utskottet tagit ena delen af detta förslag, nämligen genom att införa tjänstemannatiteln. Men jag kan dock icke, herr talman, för mitt ringa vidkommande låta gå oanmärkt förbi, att man bibehållit benämningen »högre» och »lägre» grad. Mig förefaller det, som om den reform, som här af utskottet genomförts, skulle vara af tämligen tvifvelaktigt värde, emedan man bibehållit en skarp skillnad mellan olika grupper af funktionärer vid statens järnvägar.

Jag kan naturligtvis icke här framställa något yrkande vid detta skede af riksdagen, men, då möjligen en tystnad från motionärernas sida skulle kunna uppfattas såsom ett godkännande af denna lösning utaf frågan, har jag för min egen del velat inlägga min gensaga häremot. Jag förstår väl, att vid en sammanjämkning det blir nödvändigt att ge efter litet på hvar-dera sidan och jag vill därför icke på något sätt uttala klander mot Andra Kammarens män inom utskottet. Men jag förstår icke, när man här i motiveringen säger, att det är hänsyn till formella svårigheter, som gjort att man stannat vid en sådan kompromiss. Ty hvem som helst, som vill noggrant genomläsa detta förslag till aflöningsreglemente, måste ovillkorligen finna, att de formella svårigheterna skulle med god vilja kunnat öfvervinnas. Om vi se på §§ 5 och 9 i reglementet, i hvars stadganden om semester och fri bostad de egentliga svårigheterna förekomma, så finna vi, att det vore gjordt på en halftimme eller på sin höjd en timme att ändra paragraferna så, att man kunde undvika dessa olika beteckningar.

Jag gör som sagdt icke något yrkande, men jag har dock velat erinra, att det är en framtidsstanke, som äfven en dag tränger sig fram till Riksdagen, att vi måste försöka tillgodogöra oss dugligheten, hvarhelst den finnes, oafsedt papperskompetens. Vi måste öppna vägarna äfven för de nuvarande betjänteklasserna i statens tjänst, öppna dörrarna för dem, så att de ibland desamma, som äro synnerligen dugliga, må kunna uppflyttas till hvilken post det vara må, utan att hänsyn därvid tages till annat än deras lämplighet och duglighet. Jag tror att den frågan rätt snart kommer fram till aktualitet, men jag anser att en stötesten blifvit lagd i vägen för dess fulla förverkligande, om vi nu fastslå denna beteckning »högre» och »lägre tjänstemän».

Herr *Lindqvist* instämde häruti.

Herr vice talmannen: Herr talman! Ja, vi ha ju nu att hålla oss till det faktiska förhållandet, som är detta, att Första Kammaren hade beslutat att antaga benämningen »befattningshafvare af högre och lägre grad», under det att Andra Kammaren hade beslutat utbyta denna benämning mot den gemensamma beteckningen »tjänstemän». Nu säger den föregående talaren, att han visserligen icke ville yrka afslag på utskottets hemställan, men att han helst sett, att man tagit steget fullt ut och icke talat om högre och lägre tjänstemän.

Ang. lönerereglering för personalen vid statens järnvägar m. m.
(Forts.)

För det första få vi komma ihåg, att detta är ett sammanjämningsförslag och att således icke den ena kammaren kan göra anspråk på att få allt, medan den andra kammaren får intet, vare sig det är Andra eller Första Kammaren, som här helst önskat någonting. Därefter bör man erinra sig, att den gradering, som kan ligga i »högre tjänstemän» och »lägre tjänstemän» förnämligast betingas af den omständigheten, att aflöningen utgår efter något olika grunder för de högre tjänstemännen och för de lägre tjänstemännen och att det icke torde blifva lätt att skriva vare sig ett aflöningsreglemente eller än mindre någon instruktion, om icke dessa benämningar finge komma med.

Herr talman, jag yrkar bifall till utskottets sammanjämningsförslag.

Herr Larsson i Lund: Jag har låtit å detta betänkande anteckna, att jag icke deltagit i utskottets behandling af denna fråga. Hade jag deltagit däri, skulle jag, hvad på mig ankommer, sökt få denna sammanjämnning sådan, att den kommit att mera motsvara Andra Kammarens beslut. Nu åter är det ingenting att göra i denna sak. Men jag hoppas, att det icke skall dröja längre än till nästkommande riksdag, innan Andra Kammarens önskan i detta afseende kan blifva tillgodosedd.

Öfverläggningen var härmed slutad. Kammaren biföll utskottets hemställan.

Punkterna 2:o)—4:o).

De föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

Utskottets i sista stycket af memorialet gjorda hemställan blef af kammaren bifallen.

§ 4.

Vid föredragning af statsutskottets memorial n:o 181, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut angående ordinarie postbetjäntes aflöningsförhållanden, pensionsrätt åt kvinnliga posttjänstemän samt fastställande af utgiftsstat för postverket m. m., biföll kammaren utskottets hemställan.

§ 5.

Anmälles och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 201, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser om arrende af viss jord å landet inom Norrland och Dalarne;

n:o 202, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förekommande af vanhäfd å jordbruk i Norrland och Dalarne;

n:o 203, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring af 20 § 1 mom. och 22 § af lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring den 27 juni 1896;

n:o 204, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om bredden af hjulringar å arbetsåkdon på landet;

n:o 205, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 21 § grufvestadgan den 16 maj 1884;

n:o 206, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rikets vapen; och

n:o 207, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af 30 kap. rättegångsbalken.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades herr *J. T. Larsson* i Lund under 5 dagar från och med den 30 maj.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,25 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.

Onsdagen den 29 maj.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 22 innevarande maj förda protokollen.

§ 2.

Upplästes två till kammaren inkomna, så lydande läkarbetyg:

Att rådmannen Hugo Segerdahl till följd af influensa är hindrad att denna dag bevista kammarens sammanträde, intygar, Stockholm den 29 maj 1907,

Sture Carlsson.
Öfverläkare.

Att ingenjör E. Biesert, som lider af reumatism, på grund häraf är förhindrad att tills vidare deltaga i Riksdagens arbete, intygas,

Stockholm den 29 maj 1907,

F. Lennmalm.
Med. d.r, professor.

§ 3.

Sedan Riksdagens båda kamrar förehaft och godkänt bevillningsutskottets memorial n:o 25, statsutskottets memorial n:o 92, bankoutskottets memorial n:o 12, statsutskottets memorial n:is 121, 165 och 172, sammansatta stats- och bevillningsutskottets memorial n:o 17 samt statsutskottets memorial n:o 180, däri föreslagits voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, i hvilka kamrarna fattat stridiga beslut, samt bestämdt blifvit, att vederbörliga omröstningar öfver de olika besluten denna dag skulle äga rum, så anställdes nu omröstningar enligt nedan intagna voteringspropositioner i följande ordning, nämligen:

1:a omröstningen:

(enligt bevillningsutskottets memorial n:o 25, punkt 1).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att 20 § 1 mom. i förordningen angående tillverkning af brännvin skall erhålla följande lydelse:

1. Öfverkontrollör, som är inkallad i tjänstgöring, erhåller dels arfvode, beräknadt efter 4,000 kronor om året, dels ock under tjänstgöringstiden ersättning för rese- och expeditions-kostnader med 250 kronor i månaden; Kungl. Maj:t dock obetaget att i särskilda fall bestämma lägre arfvode eller ersättning.

Enahanda ersättning tillkommer jämväl vikarie, som kan vara förordnad för öfverkontrollör.

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att 20 § 1 mom. i förordningen angående tillverkning af brännvin skall erhålla följande lydelse:

1. Öfverkontrollör, som är inkallad i tjänstgöring, erhåller dels arfvode, beräknadt efter 4,000 kronor om året, dels ock under tjänstgöringstiden ersättning för rese- och expeditions-kostnader med 250 kronor i månaden; Kungl. Maj:t dock obetaget att i särskilda fall bestämma lägre arfvode eller ersättning.

Därest öfverkontrollör uppbar pension af statsmedel, må arfvodet icke i något fall bestämmas till högre belopp än 3,000 kronor, för år räknadt.

Ersättning enligt nu angifna grunder tillkommer jämväl vikarie, som kan vara förordnad för öfverkontrollör.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kam-maren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 41 Ja och 175 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 101 Ja och 32 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	41 Ja och 175 Nej,
sammanräkningen visade.....	142 Ja och 207 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

2:a omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 92).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må till ändring af 3:e klass pansarbåtarna Hildur, Björn och Gerda bevilja ett anslag af 600,000 kronor och däraf på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 200,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutat afslå utskottets hemställan och Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kam-maren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 61 Ja och 152 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankomsten och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 115 Ja och 18 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	61 Ja och 152 Nej,
sammanräkningen visade.....	<u>176 Ja och 170 Nej;</u>

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

3:e omröstningen:

(enligt bankoutskottets memorial n:o 12).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må i aflöningsstaten för riksbanken bestämma tjänstgöringspenningar till tjänstemännen i andra tjänstegraden vid hufvudkontoret samt afdelningskontoren i Göteborg och Malmö till 1,700 kronor årligen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, i aflöningsstaten för riksbanken bestämt tjänstgöringspenningar till tjänstemännen i andra tjänstegraden vid hufvudkontoret samt afdelningskontoren i Göteborg och Malmö till 1,500 kronor årligen».

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kam-maren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 61 Ja och 156 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 107 Ja och 25 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	61 Ja och 156 Nej,
sammanräkningen visade.....	168 Ja och 181 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

4:e omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 121).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att justitieråden såsom hittills skola vara berättigade till en pension af 8,000 kronor, att justitieråden skola vara skyldiga att erlægga en pensionsavgift af 360 kronor årligen, samt att justitieråden i öfrigt skola vara underkastade bestämmelserna i den af Riksdagen antagna lagen angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutat, att justitieråden i pensionshänseende skola vara under-

kastade den af Riksdagen antagna lagen angående civila tjänst-innehafvares rätt till pension, dock att justitieråd, som innehåft sådant ämbete före den 1 april 1900, äger att vid uppnådd pensionsålder erhålla en pension af 8,000 kronor mot skyldighet att erlægga en pensionsafgift af 360 kronor årligen samt att i öfrigt vara underkastad nyssnämnda pensionslags bestämmelser.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 66 Ja och 152 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankomsten och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 113 Ja och 21 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller	66 Ja och 152 Nej,
sammanräkningen visade	179 Ja och 173 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

5:e omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 1).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, bestämmer arfvodet för kontorsskrifvare i telegrafstyrelsen till 1,020 kronor med uppflyttning i högre lönegrad efter 2, 4, 6, 9, 12 och 15 år, så att slutaflöningen efter 15 års tjänstgöring uppgår till 1,800 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt begynnelseaflöningen för kontorsskrifvare i telegrafstyrelsen till 1,260 kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9 och 12 år, så att slutaflöningen blifver 1,800 kronor efter 12 år.»

Sedan voteringsseglarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kam-maren ingått, att voteringsseglarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs seglarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 80 Ja och 136 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 74 Ja och 57 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kam-marens
 röster eller ..... 80 Ja och 136 Nej,
 sammanräkningen visade ..... 154 Ja och 193 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

6:e omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 2).

»Den, som, i likhet med Första Kam-maren, vill, att Riks-dagen bestämmer begynnelseaflöningen för vaktmästare hos telegrafstyrelsen till 1,140 kronor med uppflyttning i högre löne-klass efter 3 och 6 år, så att slutaflöningen efter 6 år blir 1,380 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kam-maren, bestämt begynnelseaflöningen för vaktmästare i telegrafstyrelsen till 1,140 kronor med uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9 och 12 år, så att slutaflöningen efter 12 år kommer att utgöra 1,650 kronor.»

Sedan voteringsseglarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kam-maren ingått, att voteringsseglarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs seglarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 104 Ja och 113 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 93 Ja och 37 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	104 Ja och 113 Nej,
sammanräkningen visade.....	197 Ja och 150 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

7:e omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 3).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, bestämmer begynnelseaflöningen för kassör af 1:a lönegraden till 1,140 kronor med uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9, 12, 15 och 18 år, så att slutaflöningen efter 18 år blifver 2,100 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt begynnelseaflöningen för kassör af 1:a lönegraden till 1,260 kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9, 12 och 15 år, så att slutaflöningen blifver 2,100 kronor efter 15 år.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 86 Ja och 131 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 80 Ja och 51 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	86 Ja och 131 Nej,
sammanräkningen visade.....	166 Ja och 182 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

8:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 4).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att begynnelseaflöningen för kassör af 2:a lönegraden bestämmes till 1,020 kronor med uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9, 12, 15 och 18 år, så att slutaflöningen efter 18 år kan blifva 1,800 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt begynnelseaflöningen till 1,140 kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9, 12 och 15 år, så att slutaflöningen blifver 1,800 kronor efter 15 år.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammarren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 72 Ja och 144 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankomsten och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammarren samtidigt anställd, hade utfallit med 67 Ja och 66 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller	72 Ja och 144 Nej,
sammanräkningen visade	139 Ja och 210 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nejpropositionens innehåll.

9:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 5).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen bestämmer begynnelselönen för bokhållare till 960 kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 2, 4, 6, 9, 12 och 15 år, så att slutaflöningen efter 15 år kan blifva 1,650 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt begynnelseaflöningen för bokhållare till 1,020 kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 2, 4, 6, 9 och 12 år, så att slutaflöningen efter 12 år blir 1,650 kronor.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 77 Ja och 138 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 61 Ja och 63 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	77 Ja och 138 Nej,
sammanräkningen visade.....	138 Ja och 201 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

10:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 6).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen bestämmer begynnelseaflöningen för telegrafist till 1,140 kronor med uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9, 12 och 15 år, så att slutaflöningen efter 15 år blifver 1,800 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt begynnelselönen för telegrafist till 1,260 kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 3, 6, 9 och 12 år, så att slutaflöningen blifver 1,800 kronor efter 12 år.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-
lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren
ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, hvarom här
vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öpp-
nande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit
med 75 Ja och 141 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som,
enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-
maren samtidigt anställd, hade utfallit med 62 Ja och 69 Nej,
hvidan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	75 Ja och 141 Nej,
sammanräkningen visade.....	137 Ja och 210 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen
fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

11:te omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 7).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att begyn-
nelseafflöningen för interurbantelefonist bestämmes till 840 kro-
nor med uppflyttning i högre löneklass efter 2, 4, 6, 9 och
12 år, så att slutafflöningen efter 12 år kan blifva 1,260 kronor,
röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren,
bestämt begynnelseafflöningen för interurbantelefonist till 900
kronor med rätt till uppflyttning i högre löneklass efter 2,
4, 6 och 9 år, så att slutafflöningen efter 9 år blifver 1,260
kronor.»

Sedan voteringsedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-
lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren
ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, hvarom här
vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öpp-
nande och uppräknig och befanns, att omröstningen utfallit
med 76 Ja och 142 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 58 Ja och 70 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller.....	76 Ja och 142 Nej,
sammanräkningen visade.....	134 Ja och 212 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

12:te omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 165, punkt 8).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, med afslag å Kungl. Maj:ts förslag om uppförande af ett tuberkulossjukhus för telegrafverkets till sjukvård berättigade personal, bestämmer anslagen under rubriken fastigheter för år 1908 till 500,000 kronor och anslaget till »sjukvård och begravningshjälp» för samma år till 15,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och i enlighet med reservanternas hemställan, till uppförande af ett tuberkulossjukhus, för telegrafverkets till sjukvård berättigade personal under rubriken fastigheter upptagit ett belopp af 38,000 kronor och sålunda bestämt anslagen under sagda rubrik för år 1908 i sin helhet till 538,000 kronor äfvensom för bestridande af de med sjukhusets drift förenade kostnader höjt anslaget till »sjukvård och begravningshjälp» från 15,000 kronor för innevarande år till 19,000 kronor för år 1908.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 77 Ja och 139 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-

maren samtidigt anställd, hade utfallit med 106 Ja och 23 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens röster eller ..... 77 Ja och 139 Nej, sammanräkningen visade ..... 183 Ja och 162 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

13:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 172, punkt 2).

»Den, som, i likhet med med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må besluta, att förre fortifikationsarbetaren David Emanuel Svensson må under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 200 kronor, att utgå från och med år 1906, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutat medgifva, att förre fortifikationsarbetaren David Emanuel Svensson må under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 300 kronor, att utgå från och med år 1906.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 64 Ja och 149 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 66 Ja och 59 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens röster eller ..... 64 Ja och 149 Nej, sammanräkningen visade ..... 130 Ja och 208 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

14:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 172, punkt 3).

»Den, som, i likhet med Första Kammare, vill, att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, må besluta, att vaktmästaren vid tekniska högskolans kemiska laboratorium Carl August Carlsson må från och med månaden näst efter den, hvori han varder entledigad från sin vaktmästarsyssla, dock icke tidigare än från och med den 1 januari 1908, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 750 kronor årligen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutat, att vaktmästaren vid tekniska högskolans kemiska laboratorium Carl August Carlsson må från och med månaden näst efter den, hvori han varder entledigad från sin vaktmästarsyssla, dock icke tidigare än från och med den 1 januari 1908, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 600 kronor årligen.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 109 Ja och 102 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 92 Ja och 33 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller	109 Ja och 102 Nej,
sammanräkningen visade	201 Ja och 135 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

15:de omröstningen:

(enligt sammansatta stats- och bevillningsutskottets memorial n:o 17, punkt 1).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill medgifva, *att*, därest ägare af gästgifveri, hvilken på grund af bestämmelserna i 10 § af förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 är berättigad att fortfarande efter den 1 november 1907 utskänka brännvin, afstår från den honom sålunda tillkommande utskänkingsrättigheten, till honom må under härefter angifna villkor utbetalas ersättning, bestäm på sätt nedan sägs:

1) manlig, gift gästgifveriägare afsäger sig utskänkingsrätten för såväl sig själf som för sin hustru; ägande hustrun, därest äktenskapet blifvit ingånget före den 1 maj 1907, att, så framt hon öfverlever mannen, efter hans frånfälle under sin återstående lifstid uppbära den ersättning, hvartill mannen, enligt hvad nedan sägs, om han lefvat, varit berättigad;

2) ersättningens årliga belopp utgör tio öre för hvarje liter af det litertal, hvartill brännvinsförsäljningen vid gästgifveriet enligt § 16 mom. 3 och 4 i förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin m. m. den 24 maj 1895 blifvit beräknad i medeltal för de tre försäljningsåren 1 november 1904—31 oktober 1905, 1 november 1905—31 oktober 1906 och 1 november 1906—31 oktober 1907, dock att nämnda ersättning ej i något fall må öfverstiga vare sig den ersättning, som, enligt hvad i den vid protokollet fogade tabell angifves, af gästgifveriägaren i sådant afseende begärts, eller den, enligt hvad samma tabell utvisar, af honom uppgifna medelinkomsten af brännvins-handeln vid gästgifveriet under åren 1904—1906;

3) ersättningen utbetalas kvartalsvis vid början af hvarje kvartal från och med ingången af försäljningsåret näst efter det, hvarunder gästgifveriägaren afsagt sig utskänkingsrätten;

samt att till ägaren af Skillingaryds gästgifveri i Jönköpings län må, under villkor att han för sin egen och för sin hustrus räkning före den 1 november innevarande år afstår från dem tillkommande utskänkingsrätt vid nämnda gästgifveri, utbetalas ett belopp af 2,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, afslagit Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.»

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-
lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren
ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore
fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnes öppnande och
uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 69 Ja
och 146 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som,
enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-
maren samtidigt anställd, hade utfallit med 107 Ja och 19 Nej,
hvidan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller ..... 69 Ja och 146 Nej,

sammanräkningen visade ..... 176 Ja och 165 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen
fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

16:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 180, punkt 2).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen
beslutar, att § 2 mom. 2 i aflöningsreglementet för befattnings-
hafvare vid statens järnvägar skall erhålla följande lydelse: »Kungl.
Maj:t må förordna en byrådirektör inom hvarje särskild af styrelsens
fem afdelningar (administrativa, ban-, maskin-, trafik- och kom-
mersiella) att utöfva en sammanhållande myndighet och hand-
lägga sådana ärenden, som gemensamt afse flera byråer inom
afdelningen; och äger Kungl. Maj:t att tillägga sålunda förordnad
byrådirektör ett särskildt arfvode af 1,500 kronor för år räknadt»,
röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren,
beslutat att icke i aflöningsreglementet intaga ett moment af
angifna lydelse».

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-
lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren
ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore
fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande

och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 47 Ja och 168 Nej.

Den omröstning af ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 115 Ja och 15 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller	47 Ja och 168 Nej,
sammanräkningen visade	162 Ja och 183 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

17:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 180, punkt 3).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen bestämmer arfvodet för byråassistent till lägst 3,300 kronor och högst 4,200 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen bestämt arfvodet för byråassistent till lägst 3,000 kronor och högst 3,900 kronor».

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af-lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 81 Ja och 133 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 114 Ja och 13 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller	81 Ja och 133 Nej,
sammanräkningen visade	195 Ja och 146 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

18:de omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial n:o 180, punkt 4).

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att arfvodet för kvinnligt kontorsbiträde, vaktmästare vid distrikten, banvakt, vagn- och stallkarlar, förrådsvakt och stationskarl bestämmes till lägst 840 kronor och högst 1,080 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra Kammaren beslutat, att arfvodet för kvinnligt kontorsbiträde, vaktmästare vid distrikten, banvakt, vagn- och stallkarlar, förrådsvakt och stationskarl skall utgå med lägst 840 kronor och högst 1,140 kronor».

Sedan voteringssedlarna blifvit aflämnade samt en sedel af- lagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 72 Ja och 141 Nej;

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam- maren samtidigt anställd, hade utfallit med 91 Ja och 35 Nej, hvadan, då därtill lades Andra Kammarens

röster eller	72 Ja och 141 Nej,
sammanräkningen visade	163 Ja och 176 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

§ 4.

Anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till Riks- dagens skrivelser:

n:o 218, till Konungen, med reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning, och

n:o 219, till fullmäktige i riksbanken, med öfverlämnande af reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning.

§ 5.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets memorial och utlåtande:

n:o 182, med förslag till åtskilliga stadganden att införas i det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

n:o 183, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utdikning och torrläggning af på kronans område belägna sank och frostförande marker, tjänliga till odling; samt

bankoutskottets memorial n:o 14, angående instruktion för nästa Riksdags bankoutskott.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *K. H. G. von Scheele* under 4 dagar från och med den 31 maj.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,8 e. m. för att åter sammanträda kl. 7 e. m. enligt därom utfärdadt anslag.

In fidem

Herman Palmgren.

Onsdagen den 29 maj.

Kl. 7 e. m.

Fortsattes det på förmiddagen började sammanträdet.

§ 1.

Anmälades och godkändes följande förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

n:o 192, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående om- och tillbyggnad af det gamla riksdagshuset å Riddarholmen för beredande af lokaler åt vissa statens ämbetsverk m. m.;

n:o 193, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronan tillkommande andel af hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Mjölby n:o 2 Kanikegården i Östergötlands län;

n:o 194, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa lägenheter från förra regementspastorsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Bondeby n:o 2 i Södermanlands län;

n:o 195, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af mark från förra kronofogdebostället 1 mantal Sör Gerdso n:o 5 i Västmanlands län;

n:o 196, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af två områden från förra hospitalshemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Dufvedal n:o 1 i Östergötlands län;

n:o 197, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af förra militiebostället $\frac{1}{4}$ mantal Spiksborg n:o 1 i Östergötlands län;

n:o 198, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa till kungsgården Schenäs i Östergötlands län hörande lägenheter;

n:o 199, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter timmermannen Karl Karlsten från Skönsmon; och

n:o 200, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter hustru Sofia Rosalie Andersson, född Backman;

från sammansatta stats- och lagutskottet:

n:o 217, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående rättegångsbiträde åt genom olycksfall i arbete skadad arbetare;

från bevillningsutskottet:

- n:o 184, med ny förordning om beskattning af socker;
 n:o 220, med ny förordning angående tillverkning af brännvin; och
 n:o 221, med ny förordning angående tillverkning och beskattning af maldrycker; samt

från sammansatta stats- och bevillningsutskottet:

- n:o 223, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till gästgifvare, som afstå från dem jämlikt 10 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 tillkommande rätt till utskänkning af brännvin.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets betänkande n:o 38, angående beräkning af vissa bevillningar för år 1908.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag.

§ 4.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:
 herr *J. J. Byström* under 3 dagar fr. o. m. den 30 maj och
 » *O. W. Redelius* » 5 » » » 30 »

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 7,15 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Torsdagen den 30 maj.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Föredrogs hvar för sig:

statsutskottets memorial och utlåtande:

n:o 182, med förslag till åtskilliga stadganden att införas i det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

n:o 183, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utdikning och torrläggning af på kronans område belägna sankar och frostförändrande marker, tjänliga till odling;

bevillningsutskottets betänkande n:o 38, angående beräkning af vissa bevillningar för år 1908; samt

bankoutskottets memorial n:o 14, angående instruktion för nästa Riksdags bankoutskott.

Hvad i ofvannämnda memorial, utlåtande och betänkande hemställdes bifölls af kammaren.

§ 2.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 208, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter förre stationskarlsförmannen Per Perssons hustru Johanna Christina Persson, född Falkengren, från Malmö;

n:o 209, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af viss del af skillnadsarrende för förra militiebostället 1 mantal Edsberga n:o 4 i Östergötlands län;

n:o 210, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett till förra militiebostället ett mantal Ansta n:is 3 och 4 i Örebro län hörande jordområde;

n:o 211, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa delar af förra profossbostället $\frac{3}{4}$ mantal Flundrarps n:is 2 och 3 i Malmöhus län;

n:o 212, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Borgholms stad af jordområden från Borgholms kungsladugård i Repplinge socken af Kalmar län;

n:o 213, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till Mörbylånga köping af ett till köpingen gränsande jordområde i Kalmar län;

n:o 214, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående rätt för Kalmar läns södra landsting att förvärfva postmästarbostället Stora Rör n:o 1 i Högsrums socken af Kalmar län;

n:o 215, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af mark från förra länsmansbostället Mjogaryd Mellangård n:o 2 i Jönköpings län;

n:o 216, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af viss del af Kronobergs kungsgård i Kronobergs län; och

n:o 225, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående utlämnande under år 1907 af egnahemslån inom Fors och Klosters socknar af Södermanlands län.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes häruppå kl. 11,22 f. m. för att åter sammanträda kl. 8 e. m., då enligt utfärdadt anslag detta sammanträde komme att fortsättas.

In fidem

Herman Palmgren.

Torsdagen den 30 maj.

Kl. 8 e. m.

Fortsattes det på förmiddagen började sammanträdet.

§ 1.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets memorial n:o 184, angående statsregleringen för 1908.

§ 2.

Anmäldes och godkändes följande förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

n:o 2, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

n:o 3, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

n:o 4, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel, innefattande anslagen till landtförsvarsdepartementet;

n:o 5, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet;

n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet; och

n:o 10, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna; samt

från Riksdagens kansli:

n:o 222, angående undersökning och utredning rörande landtarbetarnes lefnadsförhållanden.

§ 3.

Vidare anmäldes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 48, angående en inkomstskatt att upptagas i riksstaten för år 1908;

n:o 49, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af §§ 7, 9, 11, 12, 28, 32, 33, 35, 86 och 105 regeringsformen samt § 38 mom. 2 riksdagsordningen;

n:o 50, angående utarbetande af en historik öfver justitieombudsmansämbetets förvaltning;

n:o 51, angående lag om enskilda vägar på landet;

n:o 52, angående bestridande af kostnaden för en kontroll- och justeringsstyrelse m. m.;

n:o 53, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition n:o 29 med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse på landet samt till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i stad m. m.;

n:o 54, angående tillämpning af vissa bestämmelser i den vid internationella konferensen i Algeciras år 1906 antagna generalakt;

n:o 55, angående ändrad lydelse af 23 § i kungl. stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet;

n:o 56, angående ändring i vissa delar af lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

n:o 57, angående ryttare-, soldat- och båtsmanstorps befriande i vissa fall från ansvar för inteckningar i stamhemmanet m. m.;

n:o 58, angående ändrad lydelse af § 3 i förordningen den 24 juli 1903 angående skogsvårdsafgifter;

n:o 59, angående dels ändrad lydelse af § 45 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, dels ock upphäfvande af § 47 i samma förordning;

n:o 60, angående ändrad lydelse af § 40 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863;

n:o 61, angående tullbevillningen;

n:o 62, rörande skrifvelse till Kungl. Maj:t angående skatt å fin stärkelse, tillverkad af majs eller utländsk potatis;

n:o 63, angående tiden för ikraftträdandet af tilläggsafgiften för brännvin, tillverkad af majs m. m.;

n:o 64, angående ändring i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin;

n:o 65, angående lag om utförande och nyttjande af elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd;

n:o 66, angående förslag till lag innefattande särskilda bestämmelser om arrende af viss jord å landet inom Norrland och Dalarne;

n:o 67, rörande förslag till lag angående förekommande af vanhäfd å jordbruk i Norrland och Dalarne;

n:o 68, angående förslag till lag om ändrad lydelse af 21 § grufvestadgan den 16 maj 1884, och

n:o 69, angående förslag till lag om rikets vapen.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 8,22 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Fredagen den 31 maj.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 24 innevarande maj.

§ 2.

Föredrogs och godkändes statsutskottets memorial n:o 184, angående statsregleringen för år 1908.

§ 3.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 6, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet;

n:o 7, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

n:o 8, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet; och

n:o 236, angående beräkningen af statsverkets inkomster.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

§ 5.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2,20 e. m. för att enligt nu fattadt beslut åter sammanträda kl. 3 e. m.

Kl. 3 e. m.

Förhandlingarna leddes nu af herr vice talmannen.

§ 6.

Till bordläggning anmälde:

statsutskottets memorial:

n:o 185, angående ersättning till särskildt anlitat biträde hos statsutskottet;

n:o 186, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret;

n:o 187, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

n:o 188, angående den nya riksstaten; samt

bevillningsutskottets betänkande n:o 39, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

§ 7.

Anmälde och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 70, angående förslag till förordningar om frihamn och frilager;

n:o 71, angående upphörande af kronans rätt till storverks-träd och ekar å häradsallmänningar;

n:o 72, angående befogenhet för riksförsäkringsanstalten att för arbetare, som af anstalten försäkras för olycksfall i arbete, upptaga försäkring jämväl för olycksfall, som inträffar utom arbetet;

n:o 73, angående statsbidrag i visst fall till aflönande af småskollärlarinna;

n:o 74, angående vissa ändringar i gällande stämpelförordning;

n:o 75, rörande lag angående ändring i 20 § 1 mom. och 22 § af lagen om hemmanskyfning, ägostyckning och jordafsöndring den 27 juni 1896;

n:o 76, angående lag om bredden af hjulringar å arbets-åtkdon på landet;

n:o 77, angående förslag till lag om ändring i vissa delar af 30 kap. rättegångsbalken;

n:o 78, angående rättegångsbiträde åt genom olycksfall i arbete skadad arbetare; och

n:o 79, angående reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes häruppå kl. 3,8 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Lördagen den 1 juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Upplästes för justering de vid kammarens sammanträde den 25 nästlidne maj förda protokollen; och lämnades därvid på begäran ordet till

Herr Bergström, som yttrade: Herr talman! I det ena af de två anföranden, som herr civilministern i lördags förmiddag höll här i Andra Kammaren beträffande omorganisationen af järnvägsförvaltningen — det andra af dessa anföranden var vid tiden för detta sammanträdes början ännu icke återkommet hit i och för justering — yttrade herr civilministern bland annat följande: »Man måste anse, att en sträfvan från öfverdirektörernas sida att tillvälla sig makten icke kan annat än verka ytterst skadligt på förvaltningens skötsel», och han fortsatte ett stycke längre fram i anförandet: »Erfarenheten har nämligen visat, att dessa afdelningschefer söka slå under sig så mycken makt som möjligt, söka afgöra så många ärenden som möjligt, söka att till styrelsen draga ärendena i stället för att skjuta ut dem på distrikten.»

Dessa af mig ur det stenografiska protokollet ordagrant anförda ord äro ur protokollet fullständigt utstrukna.

Då man ifrån en sådan plats som regeringsbanken yttrar sig i Riksdagen om en grupp af tjänstemän och deras sätt att fullgöra sin tjänst och då man särskildt förmedelst detta yttrande

söker att drifva fram ett visst beslut i Riksdagen, så bör man ha rätt att förvänta, ja, till och med fordra, att detta yttrande skall till sitt innehåll vara sådant, att den, som fallt detsamma, också vill och kan stå för det.

Jag har endast haft detta att yttra och vill för öfrigt intet anmärka mot protokollet.

Herr Branting: På samma gång jag ber att få förena mig i det yttrande, som nyss afgafs af herr Bergström, ber jag att få ytterligare komplettera den axplockning ur en egendomlig justering, som han här gaf, med framhållande däraf, att det uttalande, som förekommer i det stenografiska protokollet på ett annat ställe, att »öfverdirektörernas sätt att gynna hvar sin afdelning knappast är ekonomiskt eller till nytta för den trafikerande allmänheten», likaledes är borttaget ur protokollet och att i stället där är införd följande sats: »Häri ligger ej något som helst klander mot dessa chefer.» Det är således en rakt motsatt mening, ett förmildrande i stället för ett anfall, som här införts på denna punkt i protokollet. Det förefaller också mig mycket besynnerligt, att på detta sätt beslatsamhetens friska hy har gått öfver i eftertankens kranka blekhet under så kort tid, som förflutit mellan det anförandet hölls och då det justerades.

Vidare anfördes ej. Kammaren godkände protokollen.

§ 2.

Föredrogs hvart för sig:

statsutskottets memorial:

n:o 185, angående ersättning till särskildt anlitadt biträde hos statsutskottet;

n:o 186, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret;

n:o 187, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

n:o 188, angående den nya riksstaten; samt

bevillningsutskottets betänkande n:o 39, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

Hvad i nämnda memorial och betänkande hemstälts blef af kammaren bifallet.

§ 3.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 224, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förändrade grunder för den af staten utöfvade egnahemslånerörelse;

n:o 226, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till bildande af en jordförmedlingsfond jämte en i ämnet väckt motion;

n:o 227, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående understöd m. m. åt vaktkonstapeln vid tvångsarbetsanstalten i Karlskrona J. A. Nilsson;

n:o 228, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående afsättande af medel till pensionering af statens järnvägars personal;

n:o 229, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning af spårsystem och frilastplatser vid Albano järnvägsstation;

n:o 230, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning af en statsbana från Järna station å västra stambanan öfver Vagnhärad och Nyköping förbi Lunda till Norrköping;

n:o 231, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning af bibanor från norra stambanan till Skellefteå och Piteå;

n:o 232, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag dels för ytterligare undersökningar angående den s. k. inlandsbanan, dels ock för byggnad af statsbana från Östersund till Ströms vattudal;

n:o 233, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade bestämmelser i fråga om försäljning och utarrendering af kronan tillhörig fast egendom;

n:o 234, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för rektorn vid folkskoleseminariet i Strängnäs S. F. G. Lundqvist till uppflyttning i högre lönegrad;

n:o 235, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förvaltningsbidrag åt sjukkasor m. m.;

n:o 237, angående statsregleringen för år 1908 och sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp;

n:o 238, angående upprättadt nytt reglemente för riksgäldskontoret;

n:o 239, med öfverlämnande af ny riksstat;

n:o 240, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande af telegrafverkets stater för år 1908 m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

n:o 241, angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde och

nionde hufvudtitlarna gjorda framställningar om anslag för beredande af extra lönetillägg för år 1907 åt vaktmästare; och

n:o 242, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för personalen vid statens järnvägar m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes häruppå kl. 11,27 f. m. för att åter sammanträda kl. 7 e. m., då detta sammanträde enligt utfärdadt anslag komme att fortsättas.

In fidem

Herman Palmgren.

Lördagen den 1 juni.

Kl. 7 e. m.

Fortsattes det på förmiddagen började sammanträdet.

§ 1.

Anmälades och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 80, angående statsregleringen,

n:o 81, angående åtskilliga på grund af § 89 regeringsformen väckta frågor,

n:o 82, angående beräkning af riksgäldskontorets utgifter och inkomster,

n:o 83, angående dispositionen af besparingarna under hufvudtitlarna,

n:o 84, angående förslag till ändrad lydelse af §§ 31, 49, 53 regeringsformen samt §§ 6, 7, 8, 10, 11, 13 till och med 22, 25, 28 och 38 riksdagsordningen så ock till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen,

n:o 85, i fråga om dels lag angående ändrad lydelse af § 57 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, dels ock förslag till förordning angående särskild grund

för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till bevillning på grund af taxering år 1908,

n:o 86, i anledning af Kungl. Maj:ts i punkten 30 under åttonde hufvudtiteln af statsverkspropositionen gjorda framställning om förändrade bestämmelser angående aflöningar för vissa extra ordinarie examinerade folkskollärare,

n:o 87, angående ny förordning om beskattning af socker,

n:o 88, rörande ny förordning angående tillverkning af brännvin,

n:o 89, rörande ny förordning angående tillverkning och beskattning af maltdrycker,

n:o 90, angående ersättning till gästgifvare, som afstå från dem jämlikt 10 § i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 tillkommande rätt till utskänkning af brännvin,

n:o 91, i afseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen,

n:o 92, angående beredande af lånemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende,

n:o 93, angående beredande af lånemedel för telegrafverkets behof,

n:o 94, angående höjning af lånefonden för rederinäringens understödjande,

n:o 95, angående beredande af låneunderstöd åt under bildning varande aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet,

n:o 96, angående höjning af fonden för torfindustriens befrämjande,

n:o 97, angående inrättandet af en fond för befrämjande af uppodling af jord i Dalarne och Norrland,

n:o 98, angående öfverlämnande af medel till fonden för fiskerinäringens befrämjande m. m.,

n:o 99, angående bildande af en jordförmedlingsfond,

n:o 100, angående anslag till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar,

n:o 101, angående anslag till utförande af erforderliga kompletteringsarbeten å järnvägen Gellivare—Riksgränsen m. m.,

n:o 102, angående anslag till fortsättande af arbetet med utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Järfva och Uppsala järnvägsstationer,

n:o 103, angående anslag till utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Älfsjö och Huddinge järnvägsstationer,

n:o 104, angående anslag till fortsättning af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk m. m.,

n:o 105, angående anslag till påbörjande af en statsbana från Järna station å västra stambanan till Norrköping,

n:o 106, angående anslag till påbörjande af en statsbana från Bastuträsks station till Skellefteå och vidare till Kallholmsfjärden,

n:o 107, angående anslag till påbörjande af en statsbana från Östersund till Ströms vattudal m. m.

n:o 108, angående anvisande af medel till förvärfvande af vissa fastigheter vid Trollhättan,

n:o 109, angående anvisande af medel för anläggning af en kraftstation vid Trollhättan, och

n:o 110, angående anvisande af medel till anläggning af elektriska ledningar vid Trollhättan.

§ 2.

Justerades ett protokollsutdrag.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 7,21 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Måndagen den 3 juni.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 26 och den 27 nästlidne maj.

§ 2.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr vice talmannen, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren ville lämna i uppdrag åt de ledamöter af kammaren, som representera Stockholms stad, att jämte de öfriga kammarens ledamöter, som möjligen befinna sig i hufvudstaden, verkställa justering af de kammarens protokoll, som nu vid riksdagens avslutande äro ojusterade.

Denna hemställan bifölls af kammaren.

§ 3.

Kammarens ledamöter, hvilka af Kungl. Maj:t blifvit kallade att denna dag efter bevidad gudstjänst infinna sig å rikssalen, där riksdagen komme att avslutas, afgingo nu till slottskapellet för åhörande af riksdagspredikan. Efter gudstjänstens slut begåfvo sig kammarens ledamöter till rikssalen, där jämväl Första Kammarens ledamöter infunno sig.

Herr statsrådet och chefen för civildepartementet Juhlin uppläste där Kungl. Maj:ts förordnande för hans excellens herr statsministern Lindman att å Kungl. Maj:ts vägnar avsluta riksdagen.

Sedan häruppå kamrarnes undersåtliga vördnad och välönskningar blifvit af herrar talmän framförda samt herr statsrådet och chefen för civildepartementet uppläst Riksdagens beslut, förklarade hans excellens herr statsministern riksdagen vara avslutad.

§ 4.

Efter det herr talmannen och kammarens ledamöter återkommit till kammarens samlingsrum, tog herr talmannen afsked af kammarens ledmöter med följande ord:

Mina herrar! Då vi nu efter slutadt arbete, som varat längre än vanligt, men som glädjande nog också haft ett resultat,

rikare än vanligt — då vi nu, säger jag, skola skiljas åt, beder jag att till kammarens ärade ledamöter, både de här närvarande och de frånvarande, få uttala mitt varma och innerliga tack för det goda samarbetet under den gångna riksdagen och för all vänskap och välvilja, som under densamma blifvit mig visad. Jag tillönskar Eder, mina herrar, en i alla afseenden angenäm sommar och en välbehöflig hvila, och jag anhåller, att i Eder vänliga hågkomst få vara innesluten.

I afskedets stund, låtom oss förena oss i den gamla svenska bönen: Gud bevarare konungen och fäderneslandet.

Härpå svarade herr Lothigius: Herr talman! Det nu afslutade, utomordentligt viktiga och hårdt arbetstyngda riksmötet har ytterligare stärkt de förbindelser, hvori kammaren står till Eder, herr talman, för det sätt, hvarpå Ni leder dess förhandlingar. Härför och för den vänskapsfulla välvilja, Ni visat oss alla och enhvar, beder jag att å kammarens vägnar få bringa Eder allas vårt hjärtliga tack, under uttalande af den vissa förhoppning, att den klubba, Ni nu nedlagt, må, då Riksdagen härnäst sammanträder, ånyo lämnas i Eder säkra hand.

Vi utbedja oss, herr talman, att fortfarande få vara inneslutna i Eder välvilliga hågkomst.

Herr talmannen och kammarens ledamöter utbytte härefter afskedshälsningar och åtskildes.

In fidem

Herman Palmgren.

Tisdagen den 11 juni. Kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

Sedan Andra Kammaren genom beslut den 3 innevarande månad åt representanterna för Stockholms stad samt dem af kammarens öfriga ledamöter, som efter riksdagens afslutande befunne sig kvar i hufvudstaden, uppdragit att justera de kammarens protokoll, hvilka vid riksdagens afslutande återstode ojusterade, hade tillkännagifvande om att nämnda justering komme att denna dag kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m. försiggå i kammarens läsrum blifvit vederbörligen utfärdadt; och tillstädeskommo nu på utsatt tid följande kammarens ledamöter:

herrar *E. Hammarlund, J. J. Byström, K. H. Branting, S. T. Palme, E. A. Lovén, K. E. O. Kjellberg, E. Beckman* i Djursholm, *J. Widén, A. Ekman* i Mo gård och *C. Persson* i Stallerhult.

De protokoll, som hållits vid kammarens sammanträden den 28, den 29, den 30 och den 31 nästlidne maj samt den 1 och den 3 innevarande månad, upplästes och blefvo af kammarens tillstädesvarande ledamöter godkända.

In fidem
Herman Palmgren.